

Roel Veerkamp: 'Niet van slag door een paar happen slecht kuilgras'

De jungle van robuustheid

Robuustheid. Het woord hoeft maar te vallen om te zorgen voor verhitte discussies in de fokkerijwereld. De Federatie Vee­teeltstudiesclubs Zuid-Holland waagde de jaarlijkse thema-avond aan het onderwerp, maar een fel debat bleef in Waarder uit.

tekst Inge van Drie

Roel Veerkamp:
**'Ik vind het onzin-
nig dat koeien als
topsporter worden
gemanaged'**

Harry Schuiling:
**'Koeien moeten
de ruimte hebben
daar waar het
functioneel is'**

Arie Hamoen:
**'Bij een uier
van 105 weet je
ook niet hoe die
eruit ziet'**

ters van een stier eruit zien', luidde het commentaar. 'Dat kun je uit de onderbalk halen', pareerde Hamoen. 'Bij een uier van 105 weet je ook niet of die stier dochters geeft met hoge achteruiers of juist met vast aangehechte vooruiers.'

Tegen een stootje

Roel Veerkamp, onderzoeker van de Animal Sciences Group, trok het begrip robuustheid breder. 'Robuuste koeien zijn in staat om effectief om te gaan met interne en externe verstoringen. Anders gezegd: van een paar happen slecht kuilgras of een boer die vanwege carnaval veel te laat melkt, moeten koeien niet van slag zijn. Robuuste koeien kunnen tegen een stootje. Ik vind het onzinnig dat koeien als topsporter worden gemanaged.'

Aandacht voor robuustheid is zeker geen overbodige luxe, gaf Veerkamp aan. 'We hebben te maken met mondiale trends als schaalvergroting, minder geschoolde arbeid per koe en beperkingen aan het gebruik van antibiotica en het toepassen van ingrepen. Dat vraagt gewoon om robuuste koeien.'

Fokwaarden zijn daarbij onmisbaar, stelde Veerkamp. Dat geldt niet alleen voor robuustheid, maar ook voor kenmerken als het efficiënt omgaan met mineralen, de energiebalans en gezonde melk. 'Misschien kan genomische selectie eraan bijdragen dat we voor deze moeilijk meetbare kenmerken met merkers fokwaarden kunnen schatten.' Veehouders die niet aan fokkerij doen, gooien kansen weg, besloot Veerkamp. 'Stierkeuze is een kans om je het leven over vijftien jaar gemakkelijker te maken.'

Type, frame, robuustheid, dairy strength of melkkracht. Willen we hetzelfde met deze begrippen, maar doen we het anders? Die vraag legde de Federatie Vee­teeltstudiesclubs Zuid-Holland aan drie sprekers voor op de jaarlijkse thema-avond. Want robuustheid maakt de tongen flink los de laatste tijd.

CRV-hoofdinspecteur Arie Hamoen dook allereerst de historie in en gaf aan wat er de laatste jaren veranderd is in de exterieurbeoordeling. De invoering van robuustheid is een van die recente veranderingen. 'In 2005 hebben veehouders op ledenvergaderingen aangegeven dat ze een

robuustere koe willen. Daarvoor is de fokwaarde robuustheid ontwikkeld, die in 2007 is geïntroduceerd.'

In de fokwaarde robuustheid spelen de onderbalkkenmerken voorhand, inhoud, conditiescore en kruisbreedte een rol. Wereldwijd is afgesproken om de bovenbalk voor exterieur in vier blokken te verdelen: frame, 'dairy strength', uier en benen. 'We hebben er in Nederland voor gekozen om van dairy strength robuustheid te maken', gaf Hamoen aan.

Canada hanteert wel de term 'dairy strength'. Dat vertelde Semex-directeur Harry Schuiling, die de veelvoud aan ter-

men als type, frame en robuustheid betitelde als een 'jungle'. 'Dairy strength is een unieke balans tussen kracht, capaciteit en melktype met aandacht voor hoogte van de voorhand, hoogtemaat, openheid, ribdiepte en borstbreedte.' Schuiling illustreerde zijn verhaal met een fraaie film over de anatomie van koeien. 'Koeien moeten de ruimte hebben daar waar het functioneel is. Er moet voldoende ruimte zijn voor het hart en de longen.'

Hoe robuustheid in de praktijk werkt, is nog niet iedereen duidelijk. 'Met een score van 110 voor robuustheid weet je nog niet precies hoe die doch-